

perne en Tid lang, ligesom paa Amtmændene, da de skulle være et Slags Tilsynsmænd og Angivere for Kirkeministeren. Jeg vil sige, at det er paa Tide, at vi faae et saadant Lovforslag, og vil bede alle dem, der haabe ad denne Vej at kunne indvinde Noget for Statskassen, at fremme det, og, om ikke af denne Grund, da for Kirkens eget Lærds Skyl.

Råhuel: Naar jeg har begjæret Ordet, er det ikke fordi jeg troer at kunne fremsføre noget Nytt denne Sag betræffende; men det er blevet sagt, at den største Modstand imod de Forsøg, der ere gjorte i denne Retning, ere udgaaede fra Geistligheden, hvilket er muligt, og jeg troer derfor at skylbe mig selv at klare for det høie Thing min Stilling til denne Sag; jeg har derfor begjæret Ordet, for at ikke min Tausshed skulde misforstaaes. Jeg troer at kunne betegne min Stilling til denne Sag med at sige, at det gjorde mig ondt at høre den høitagtede Kirkeminister udtale sig ligeoverfor dette Forslag, som han gjorde. Han anførte som en Grund til ikke at give sit Samtykke til denne Lov, at han ved en tidligere Behandling af en lignende Gjenstand i Landsthinget havde stemt Nei; men der antager jeg, at det maa erkendes, at den høitærede Minister har stemt som Individ. Den høitærede Minister har ved tidligere Leilighed meent at maatte opgive Individets Mening for Kirkestyrelsens; jeg vil ikke opgive det Haab, at den høitærede Minister, som dengang lod Individet sige Ja og Kirkestyrelsen Nei, nu vil lade Individet sige Nei og Kirkestyrelsen sige Ja; dette troer jeg vilde glæde Mange særdeles meget. Naar jeg forøvrigt tillader mig kortelig at udtale mig, skal jeg holde mig den Opfordring efterrettelig, som fra Først af blev stillet til os af den ærede Forslagsstiller. Jeg skal indskrænke mig til at udtale mig om de tre Hovedpunkter i Forslaget, som ere: Det store Retspørgsmaal, Spørgsmaalet om Lønningerne skulle være lige, eller Embederne deles i forskjellige Classer, og endelig, Spørgsmaalet om

Offer og Accidentser. Det første Spørgsmaal har jeg hidtil ikke kunnet afgjøre med mig selv; der har været sagt saa Meget for og imod; men man maa jo i enhver Sag komme til et Resultat, og jeg er idag kommen til et endeligt Resultat, og dertil har det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein) bragt mig. Han, som er en saa grundig Jurist, har udtalt sig om dette Spørgsmaal derhen, at Staten maatte kunne hævde sin Besiddelse af Kirkegodserne, og jeg vil hvile for Fremtiden ved denne Forklaring. Vel kom det ærede Medlem sidenestefter med en Modification, men det forandrer dog ikke nu min Anskuelse; thi jeg sit ogsaa ud af det, at det var mere af Sømmelighedshensyn, at man skulde fravige det egentlige Retsprincip, at det skulde see nettere ud, om man har sig ad paa den Maade, at man oprettede en Lønningsfond, men om dette Spørgsmaal vil jeg sige, at Geistligheden har sin Lønningsfond i Grundlovens § 3. Det maa være Folkerepresentationens Ret og Sag at afgjøre, hvor stor den Lønning skal være, og jeg har den fulde Tillid til det danske Folk, at det ikke nogensinde vil ophæve denne Paragraph i Grundloven, og at det med den Folket egne Hensynsfuldhed, Velvillighed og Kjærlighed til dets Borgere ikke vil sætte dets geistlige Embedsmænd paa ringere Bilkkaar, end de kunne være tjente med. Der er blevet talt om Lønningerne; Nogle have fundet dem passende og rigtige — navnlig har den høitærede Kirkeminister udtalt sit Bifald med denne Deel af Sagen. — Andre have fundet dem for høie, saavel Begjærdelses- som Slutningsgagerne. Jeg for mit Vedkommende kan ikke Andet end sige, at jeg, fra første Dieblit af jeg læste Forslaget, overveiede det og sammenlignede det med de Omstændigheder, der maae gjøre sig gjældende, fandt, at man kunde være meget vel tilfreds med de her fastsatte Lønninger; meget vel, siger jeg, og vil dermed ingenlunde sige, at de ere meget store, men de ere meget vel svarende til det Behov, som den Geistlige i sin Livsstilling og de forskjellige